

Til Departementt for Sundhed
Per mail

Høring af forslag til Inatsisartutlov om tobak og tobakserstatninger

Dato:
22. maj 2024

Allorfik takker for høringen.

Sagsnr:
. 2024 - 10447
Dok. nr.
24194974

Allorfik
Niels Hammekenip Aqq. 41
3900 Nuuk
Tlf: +299 525343
Email: allorfik@allorfik.gl
www.allorfik.gl

Allorfik ser lovgivningsforslaget som både modigt og nødvendigt. Specielt lovgivningens stramning i forhold til forbud mod nikotinholdige produkter som snus og e-cigaretter er vigtigt, da disse ofte farvestrålende og velduftende produkter har et uhyggeligt højt indhold af nikotin og fordi disse produkter specielt bruges af børn og unge.

Vi ved at der er betydelige intergenerationelle traumer i befolkningen i Grønland i forhold til vestlige land i fx Norden. Tendens til at videregive traumer øges via omsorgssvigt af børn og unge og sandsynligheden for traumer øges via forbruget af alkohol og andre rusmidler. Dette gør fokus på afhængighed også af tobak til en vigtig samfundsopgave. Den først udviklede afhængighed er ofte af tobaksprodukter og at udvikle en type afhængighed kan disponere for udviklingen af andre afhængigheder.

Lovgivningen bør dog jævnfør ovennævnte, suppleres med:

- en decideret forbud mod import af tobak og tobakserstatninger i fx 2050, som det fx er i flere andre lande..
- at grænsen for, hvornår unge må købe tobaksprodukter sættes op til 21 år.
- at der sker en skærpelse af sanktioner for at overtræde forbud for salg af tobaksprodukter til mindreårige og for videresalg eller videregivelse af tobaksprodukter til mindreårige eller helst under 21-årige.

Baggrunden for vores støtte til de tiltag, der allerede er med i lovforslaget, er:

- Tobaksafhængige har en betydelig overdødelighed af specielt lungekræft, hjertekar sygdom og kronisk lungesygdom, hvorfor rygere lever derfor både kortere og med flere år med kroniske sygdomme end ikke-rygere.
- De nyere tobaksprodukter og tobakserstatningsprodukter synes at give samme risiko for hjerte-kar sygdom som rygning.
- At det er vist at brug af nikotinprodukter kan skade hjernefunktioner hos børn og unge, da hjernen først er udviklet fuldt i 25-års alderen.
- Der er et svimlende højt niveau børn og unge, der bruger tobaksprodukter, og børn og unge har i høj grad taget både snus og e-cigaretter til sig.
 - o I 2022 viste HBSC- undersøgelsen i 2022 viste at 62 % af 16 årige (elever i 10. klasse) havde brugt snus eller røget mindst en gang inden for den sidste måned.

- I HBSC undersøgelsen i 2024 unge er andelen i 10 klasse, der har røget mindst en gang i den sidste måned 47%, mens 48% har brugt snus og 25 % har brugt e-cigaretter. I alt 64 % af 10 klasses elever har brugt mindst et nikotinprodukt i løbet af den sidste måned. Tallene tyder som for 2022 på at snus og e-cigaretter for mange er produkter, der øger de unges samlede nikotinformbrug.

Inussiarnersumik inuulluaqquilluta

Med venlig hilsen

Efraim Olsen

Leder af Allorfik, Videncenter om Afhængighed